

Haveri cégek Magyarországon: árbevétel, profit, hozzáadott érték és osztalékfizetés

Tóth István János & Hajdu Miklós

2021. December 21., 11:30
MKE XV. éves konferencia

Támogatók

A tanulmány a CRCB kutatási programjához kapcsolódik

A kutatási programot magyar magánszemélyek és magyar cégek támogatása teszi lehetővé.

A magyar cégek mérleg- és eredménykimutatási adatainak (Opten) megvásárlását az OTKA (K116860) támogatása tette lehetővé.

Köszönjük a segítséget és a támogatást!

A kutatási kérdés

2021. 12. 29.

A politikai kapcsolatok hatnak-e a haveri (NER-es / „Fidesz közeli” / MGTS+) cégek

- (i) kibocsátására, profitjára, TFP-jére és
- (ii) osztalékfizetési döntéseire?

Elméleti keretek

2021. 12. 29.

Elméleti keretek

Piacgazdaság, politikai korrupció nélkül

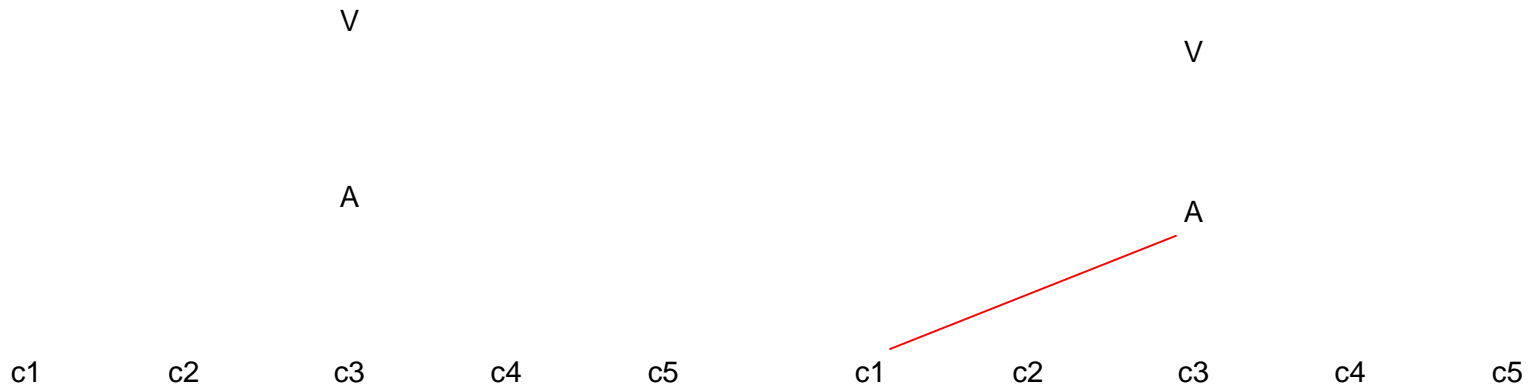
Piacgazdaság, politikai korrupcióval

Haveri rendszer (piaci és haveri cégek együtt)

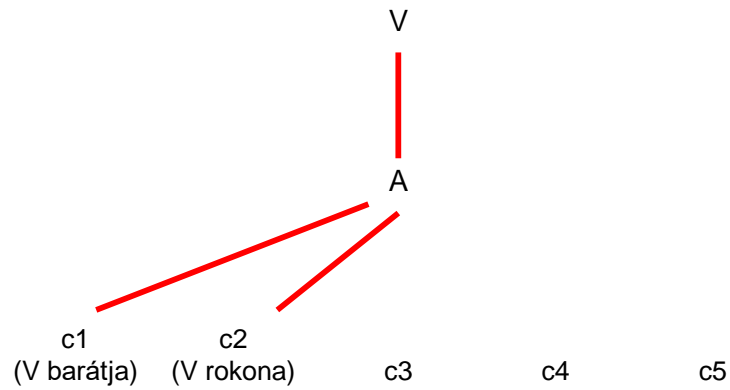
Elméleti keretek

piacgazdaság, nincs korrupció

piacgazdaság és politikai korrupció

haveri rendszer

Elméleti keretek

Tiszta piacgazdaság, korrupció nélkül és
esetenkénti politikai korrupcióval

$$Y_{it} = L_{it}^{\alpha} K_{it}^{\beta} A_{it}$$

Elméleti keretek

Egy haveri rendszerben a haveri cégek:

$$Y_{it} = L_{it}^{\alpha} K_{it}^{\beta} Q_{it}^{\gamma} A_{it}$$

ahol Q ($Q > 1$) a politikai kapcsolat és γ ennek hatása a termelésre (ha $Q = 1$, akkor nincs politikai kapcsolat)

mivel tudjuk, hogy esetünkben a „Fidesz közeli” cégeknél $Q > 1$ (az MGT S+ cégek tulajdonosainak vannak politikai kapcsolatai) ezért, értelmes becsülni γ -t

Haveri rendszer és osztalékfizetés

Haveri rendszert immanens bizonytalanság jellemzi
(Haber, 2002; Krueger, 2002)

=> a tulajdon biztonsága kérdéses

a haveri rendszerben ez
nem a jog uralmától,
hanem a vezér uralmától függ

Mindez hatással van a „haveri vállalkozók” osztalékkal
kapcsolatos döntéseire

Haveri rendszer és osztalékfizetés

A lopást / rablást / betörést elkövetőket két ponton lehet elkapni a kriminológia szerint:

a) az elkövetés előkészítése / az elkövetés során és

b) amikor az elkövetésből (lopás, rablás, betörés stb.) származó jövedelmet elköltik

Ötlet: ne a korrump aktivitásra, hanem a korrupcióból származó jövedelem felhasználására koncentráljunk!

Modellek

Modellek

$$I_i = \beta_0 + \beta_1 \ln L_i + \beta_2 \ln K_i + \beta_3 CRONY_i + \beta_4 SNC_i + \beta_5 CRONY_SNC_i + \beta_6 X_i + \varepsilon_i$$

ahol I_i : $\ln Y$, $\ln VA$, $\ln P$, $\ln M$ és $\ln R$

Modellek

és

$$I_i = \beta_0 + \beta_1 \ln Y_i + \beta_2 CRONY_i + \beta_2 SNC_i + \beta_3 CRONY_SNC_i + \beta_4 X_i + \varepsilon_i$$

ahol I_i : árbevétel arányos nyereség (lnM); az eszközarányos nyereség (lnR); osztalékfizetés (DIV); az osztalékhányad logaritmusa (lnD); és a 80%-nál nagyobb osztalékhányad bekövetkezése (DIV80);

Két kérdés

1. Javított-e a NER az MGTS+ cégek kibocsátásán, profitabilitásán TFP-jén az átlagos magyar cégekhez képest?

HA igen, akkor ez tisztán a politikai favoritizmus hatása lehet: a haveri cégek jobban jártak a NER alatt

2. Kimutatható-e a haveri rendszerekre jellemző immanens bizonytalanság az MGTS+ cégek osztalékfizetési döntéseinél?

„Jobb kimenteni a pénzt, mint a NER-es cégben hagyni”

HA igen, akkor ez arra mutat, hogy az MGTS+ cégek, úgy viselkednek, mint a korrump szereplők, ahogy ez a korrump szereplőktől elvárható:

igyekeznek kimenteni a korrupciós járadékot a NER-es cégből és azt így tisztára mosni

A „Fidesz-közeli” vállalkozók és „vállalkozók” és cégeik

„Fidesz közeli” (MGTS+) cégek:

- Cégek 12 vállalkozó, illetve „vállalkozó” tulajdonában, akik Orbán Viktor barátai + Tiborczy István + családtagjaik + kormánytagok (Rogán és Szijjártó) haverjai, ismerősei

és

nyertek legalább 20 közbeszerzési szerződést
2011-2020 között

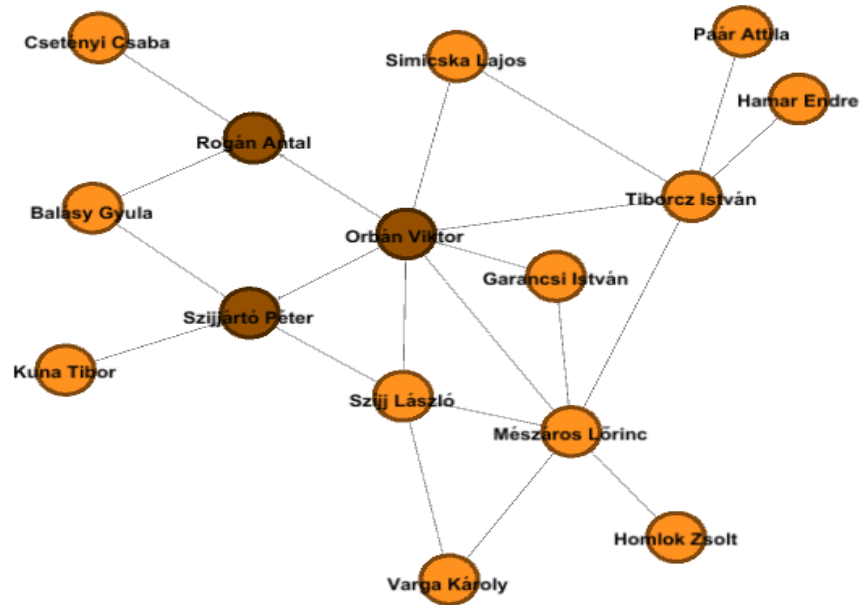
- Előnyben részesítik őket a közbeszerzéseknél (magasabb korrupciós kockázatok, gyengébb verseny, ha ők nyernek) – (Tóth and Hajdu, 2022)

- „Fidesz-közeliek”:

Balásy Gyula, Csetényi Csaba, Garancsi István,
Hamar Endre, Homlok Zsolt, Kuna Tibor,
Mészáros Lőrinc, Paár Attila, Simicska Lajos,
Szíjj László, Tiborczi István és Varga Károly

Magyar on-line sajtó elemzése 2011-2020:
mindegyikükönél van empirikus bizonyíték a
kormánytag, kormány(fő) \leftrightarrow „vállalkozó”
személyes kapcsolatra, baráti viszonyra, vagy
rokoni kapcsolatra

A „Fidesz-közeli” „vállalkozók” és a politikusok gráfja

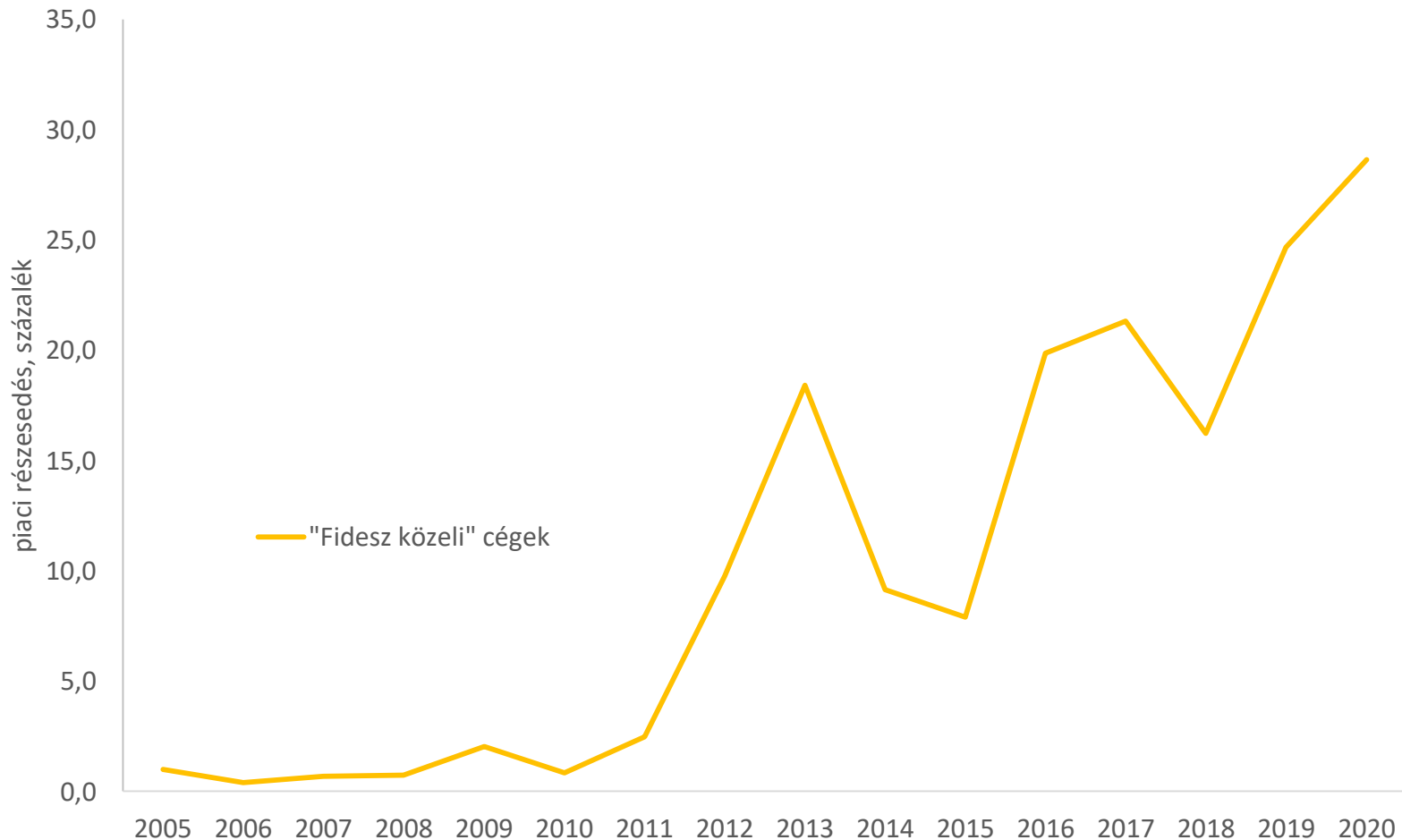

Az MGTs+ cégek és az elemzett MGTs+ cégek

		Cégnév	
1	4iG Nyrt.	22	MET Magyarország Zrt.
2	Aranykorona Zrt.	23	Mobil Adat Kft.
3	Duna Aszfalt Kft.	24	NEMZET Lap- és Könyvkiadó Kft.
4	Elios Innovativ Energetikai Zrt.	25	Network 360 Reklámügynökség Kft. (HG 360 Kft.)
5	E-OS Energiakereskedo Kereskedelmi es Szolgáltato Zrt.	26	New Land Média Kft.
6	ES Holding Zrt.	27	PBE Energiamenedzsment Kft.
7	Euro Publicity Kft.	28	PBE Építő Kft.
8	Fejér-B.Á.L. Építő és Szolgáltató Zrt.	29	Publimont Kft.
9	Heti Válasz Kiadó Kft.	30	R-Kord Építőipari Kft.
10	Hódút Kft.	31	Sistrade Kft.
11	Homlok Építő Zrt.	32	Tief Terra Kft.
12	Közgép Zrt.	33	Trinity International Communications Kft.
13	Közüghídkorr Kft.	34	T-Systems Magyarország Zrt.
14	Lounge Design Kft.	35	Vakond Kft.
15	Magyar Építő Zrt.	36	Vakond Via Kft.
16	Magyar Vakond Kft.	37	Vasútvill Kft.
17	MAHIR Cityposter Kft.	38	V-Híd Zrt.
18	MAHIR Kiállítás és Rendezvény Kft.	39	Vivienvíz Kft.
19	Market Építő Zrt.	41	West Hungária Bau Kft.
20	Market Épületszervíz Kft.	41	Young & Partners Kft.
21	Mészáros és Mészáros Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	42	ZÁÉV Zrt.

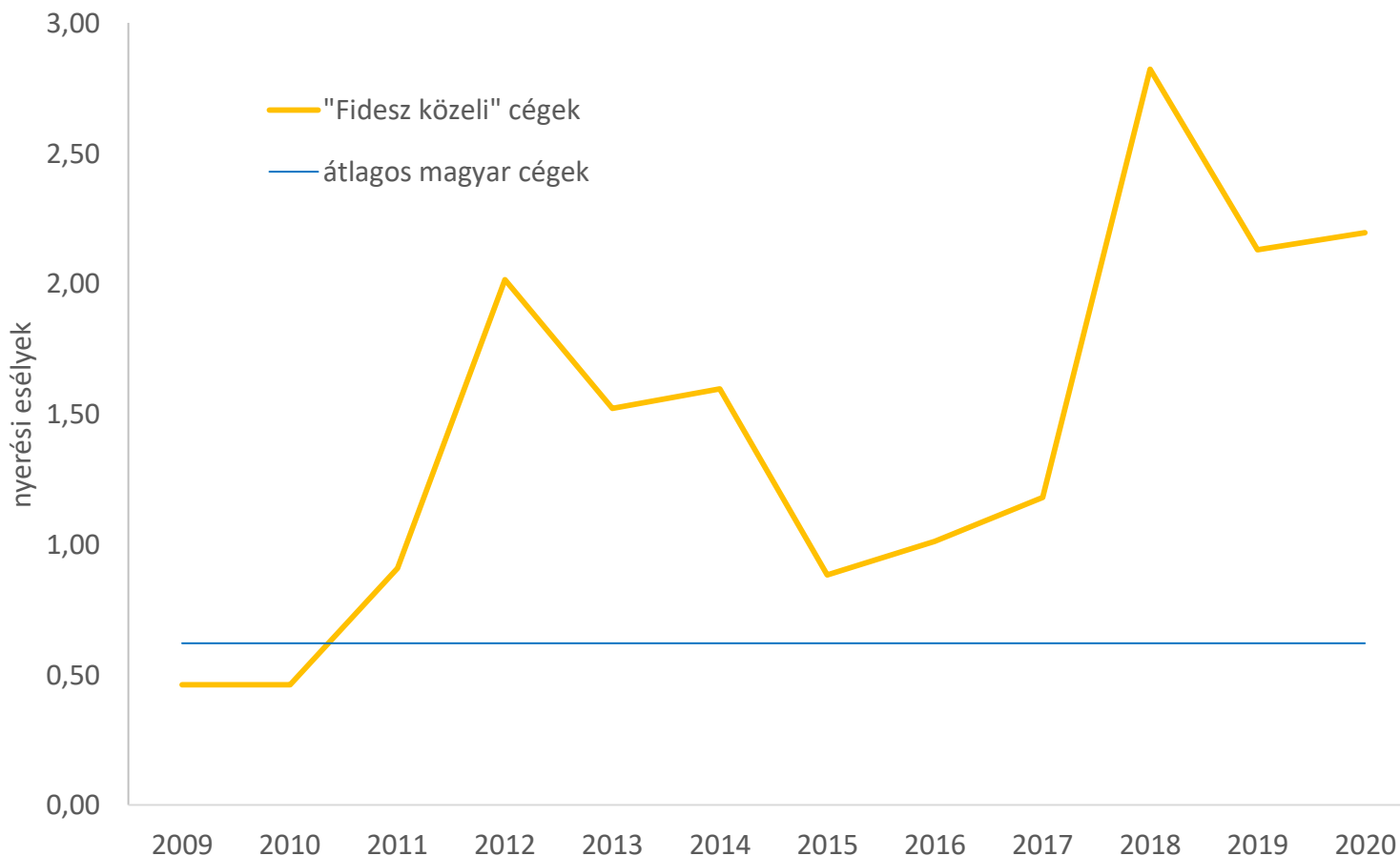
„Fidesz közeli” vállalkozók és „vállalkozók” előnyben

A „Fidesz-közeli” cégek előnyben: piaci részesedés a közbeszerzési piacon

Forrás: CRCB

A „Fidesz-közeli” cégek előnyben: a piaci átlagot messze meghaladó nyelési esélyek (nyertes/vesztes tenderek) a NER alatt

Forrás: CRCB

Adatok

2021. 12. 29.

Adatok

Cégek, amelyek 2005-2018 között, évenként legnagyobb értékű közbeszerzéseket nyertek (évente legalább felső 70%)

15.115 szerződés és 3.375 nyertes cég

Ezek nyerték 2005-2018 között az összes nettó szerződéses érték 77,5 százalékát

21 MGTS+ cég

3.375 cég mérlegadatai 2004-2017 között (NER = 2011-2017)

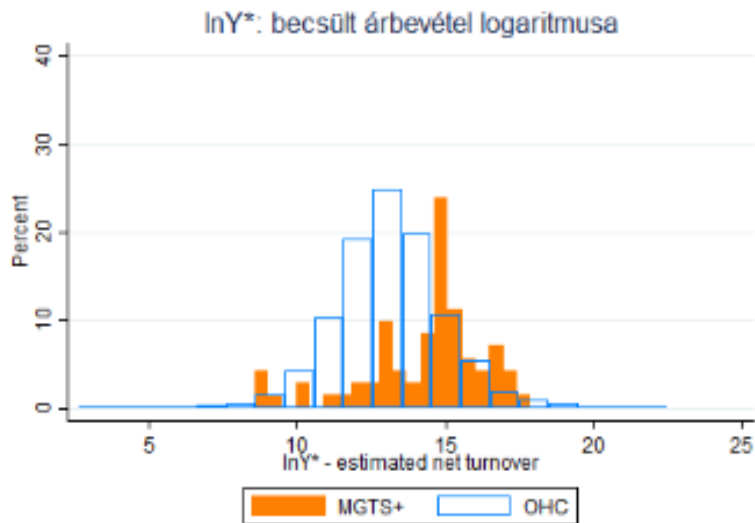
37.830 megfigyelés, ezek közül 214 MGTS+ (cég x év)

Eredmények

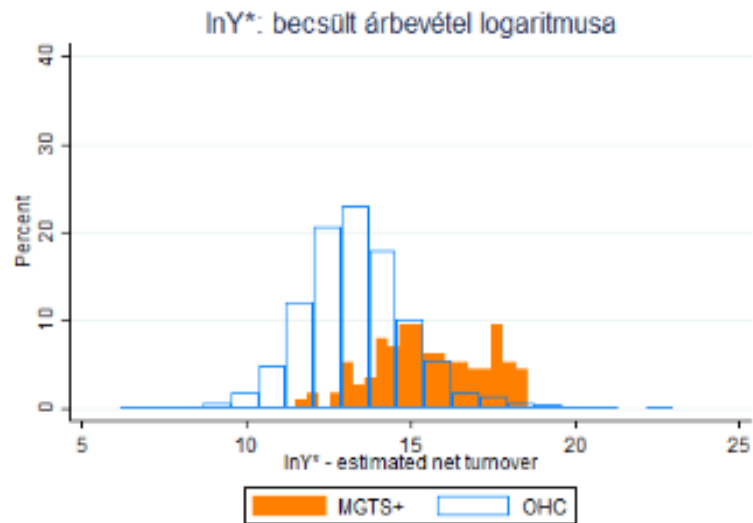
A NER hatása: InY, InVA, InP

	InY			InVA			InP		
	összes cég		NER előtti	összes cég		NER előtti	összes cég		NER előtti
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
InL	0.277***	0.277***	0.282***	0.760***	0.760***	0.768***	0.076***	0.076***	0.079***
	(0.003)	(0.003)	(0.03)	(0.002)	(0.002)	(0.002)	(0.007)	(0.007)	(0.007)
InK	0.633***	0.633***	0.631***	0.218***	0.218***	0.212***	0.829***	0.829***	0.829***
	(0.003)	(0.003)	(0.003)	(0.002)	(0.002)	(0.002)	(0.007)	(0.007)	(0.008)
CRONY	0.457***	0.256***	0.257***	0.360***	0.137***	0.134***	0.648***	0.190	0.184
	(0.042)	(0.071)	(0.070)	(0.030)	(0.050)	(0.048)	(0.100)	(0.169)	(0.168)
CRONY_SNC	-	0.321***	0.302***	-	0.462***	0.521***	-	0.696***	0.788***
		(0.088)	(0.089)	-	(0.061)	(0.061)	-	(0.209)	(0.212)
N	34011	34011	32174	31978	31978	30880	30263	30263	29218

A NER hatása: árbevétel (lnY) a NER előtt és alatt

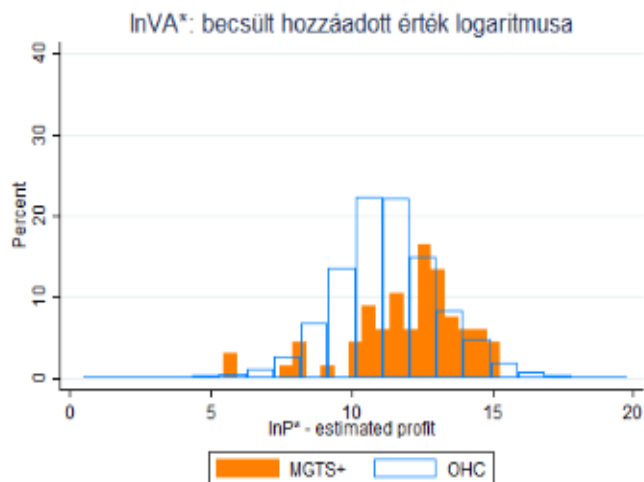

Forrás: CRCB

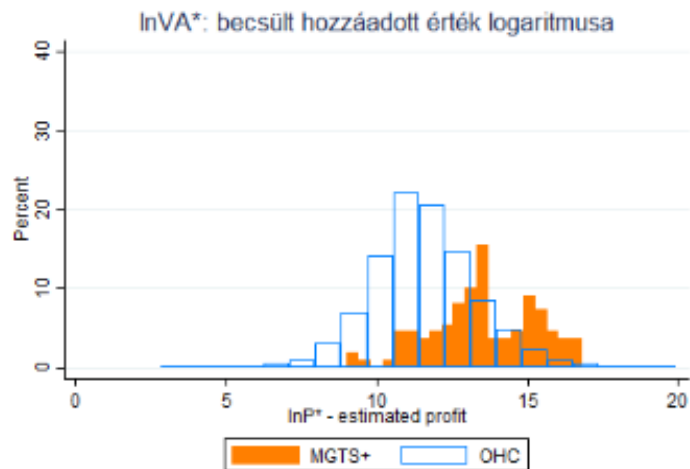

Forrás: CRCB

A NER hatása: hozzáadott érték (lnVA), NER előtt és alatt

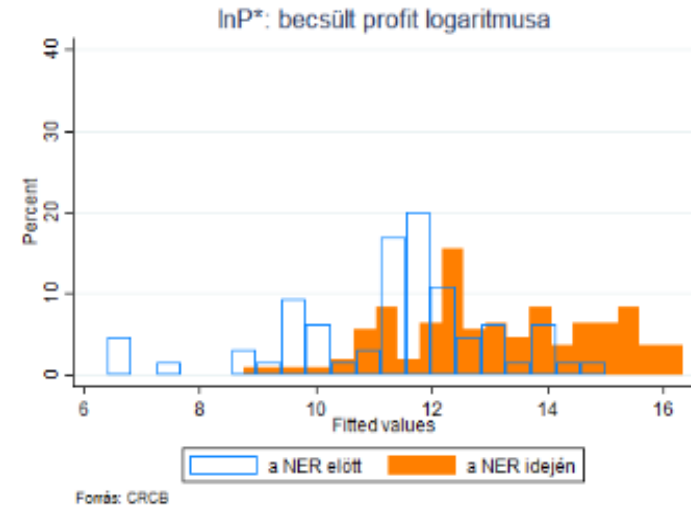
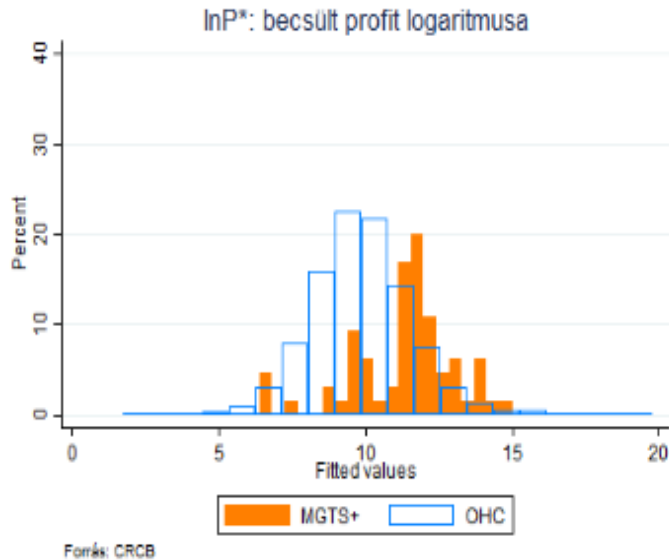

Forrás: CRCB

Forrás: CRCB

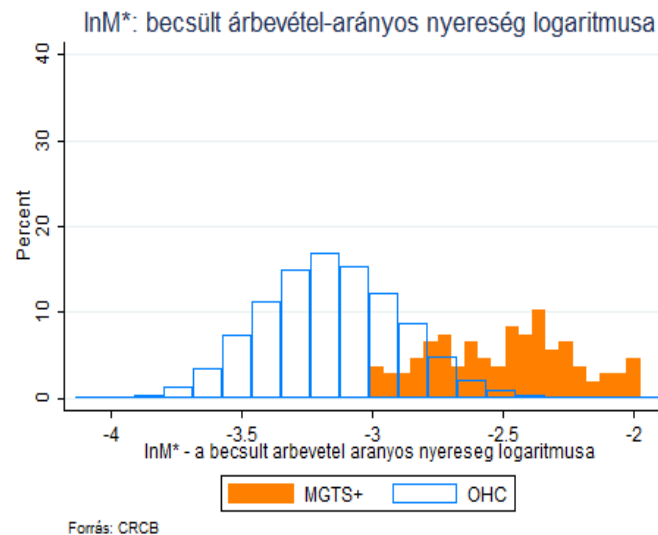
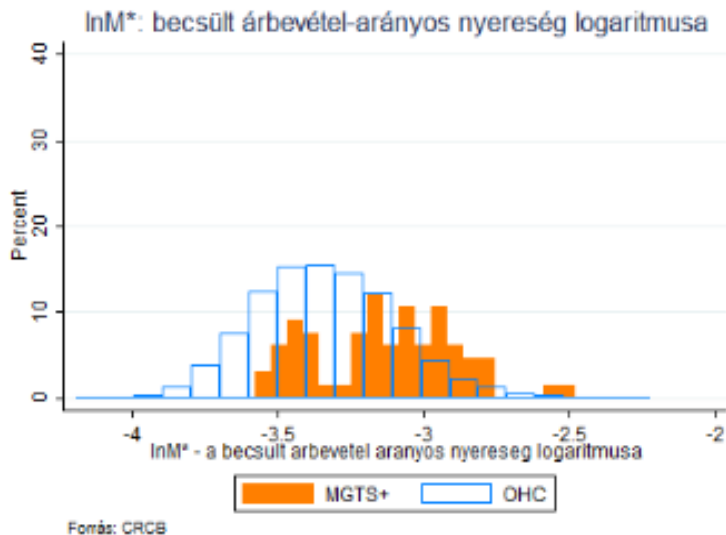
A NER hatása: profit (lnP), NER előtt és alatt

A NER hatása: árbevétel-arányos nyereség (lnM), és eszközarányos nyereség (lnR)

	lnM			lnR		
	összes cég		NER előttiék	összes cég		NER előttiék
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
CRONY	0.581***	0.307*	0.299*	0.364***	-0.064	-0.068
	(0.100)	(0.167)	(0.167)	(0.102)	(0.172)	(0.171)
CRONY_SNC	-	0.429**	0.518**	-	0.652***	0.717***
		(0.208)	(0.212)		(0.213)	(0.217)
SNC	0.259***	0.257***	0.255***	-0.273***	-0.276***	-0.269***
	(0.044)	(0.044)	(0.045)	(0.045)	(0.045)	(0.045)
lnY	-0.091***	-0.091***	-0.088***	0.013**	0.013**	0.014**
	(0.005)	(0.005)	(0.005)	(0.005)	(0.005)	(0.005)
lnDY	0.033***	0.033***	0.039***	0.120***	0.120***	0.128***
	(0.007)	(0.007)	(0.008)	(0.007)	(0.007)	(0.007)
N	31217	31217	30099	31149	31149	30057

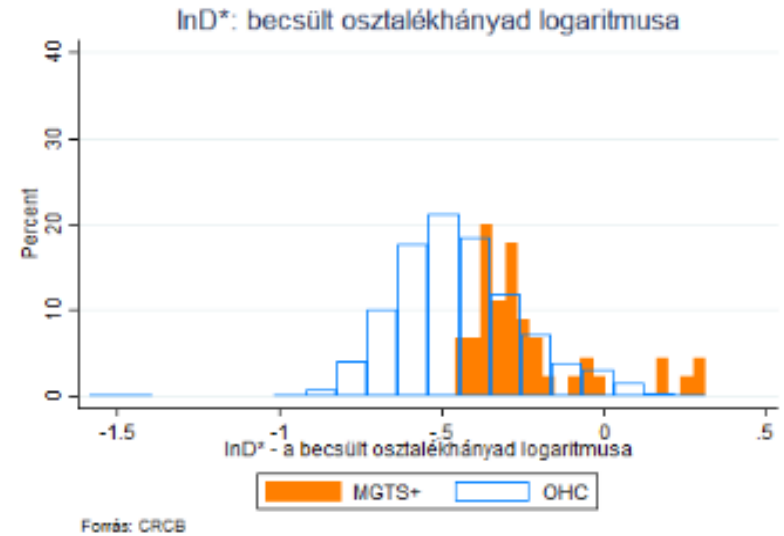
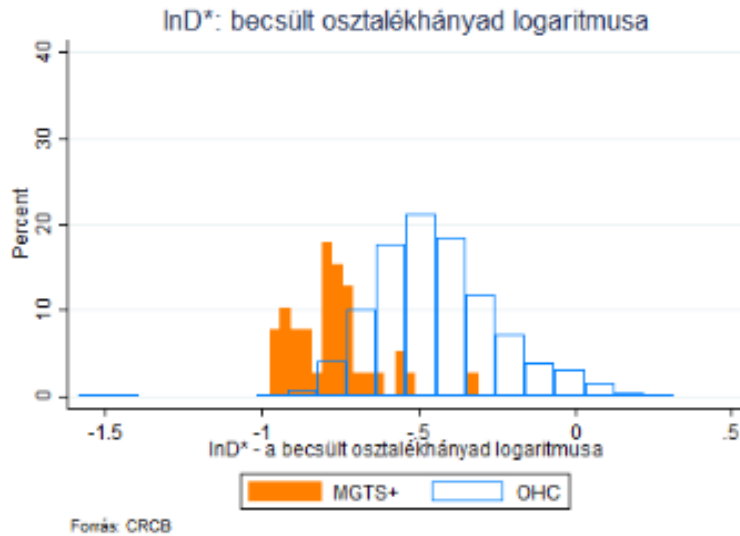
A NER hatása: InM a NER előtt és alatt

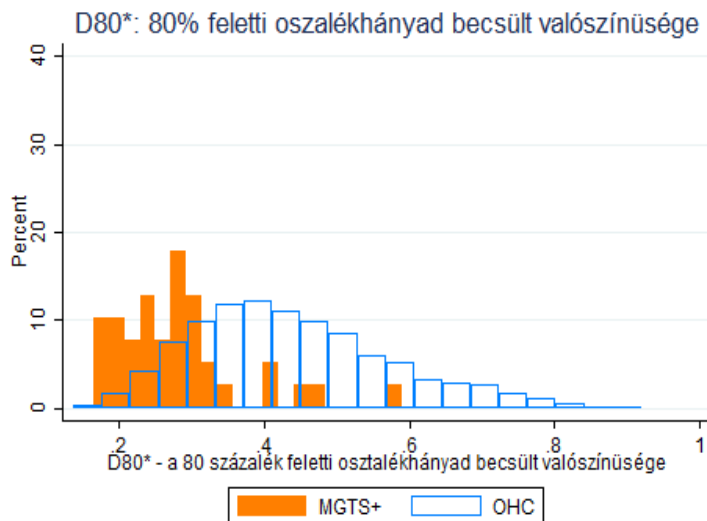
A NER hatása: osztalékhányad (InD)

	InD		
	összes cég		NER előttiék
	(1)	(2)	(3)
CRONY	0.030 (0.077)	-0.191* (0.112)	-0.191* (0.113)
CRONY_SNC	-	0.370** (0.153)	0.369** (0.154)
SNC	0.203 (0.044)	0.200*** (0.009)	0.201*** (0.009)
InM	-0.029*** (0.009)	-0.030*** (0.009)	-0.030*** (0.009)
InY	-0.012* (0.007)	0.013* (0.007)	-0.012* (0.007)
IndY	-0.025** (0.010)	-0.025** (0.010)	-0.025** (0.010)
	(0.077)	(0.077)	(0.034)
S (gazdasági ág)	Igen	Igen	igen
YEAR (évek)	Igen	Igen	igen
Konstans	-1.327*** (0.227)	-1.320*** (0.228)	-1.289*** (0.221)
N	5920	5920	5831

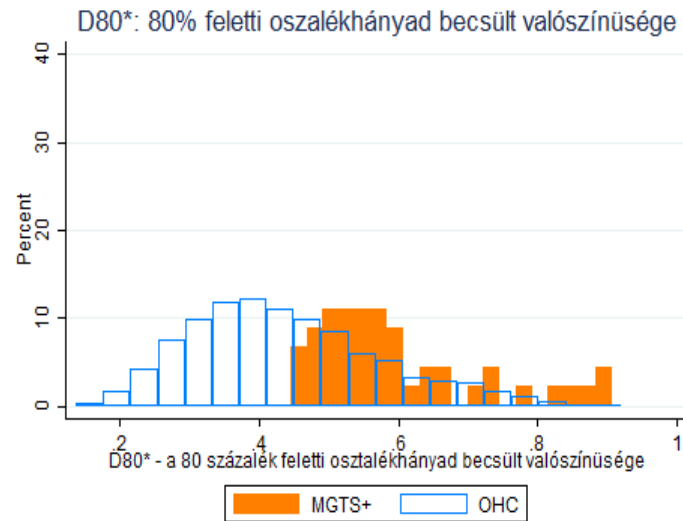
A NER hatása: InD a NER előtt és alatt

A NER hatása: 80% feletti osztalékhányad (D80) a NER előtt és alatt

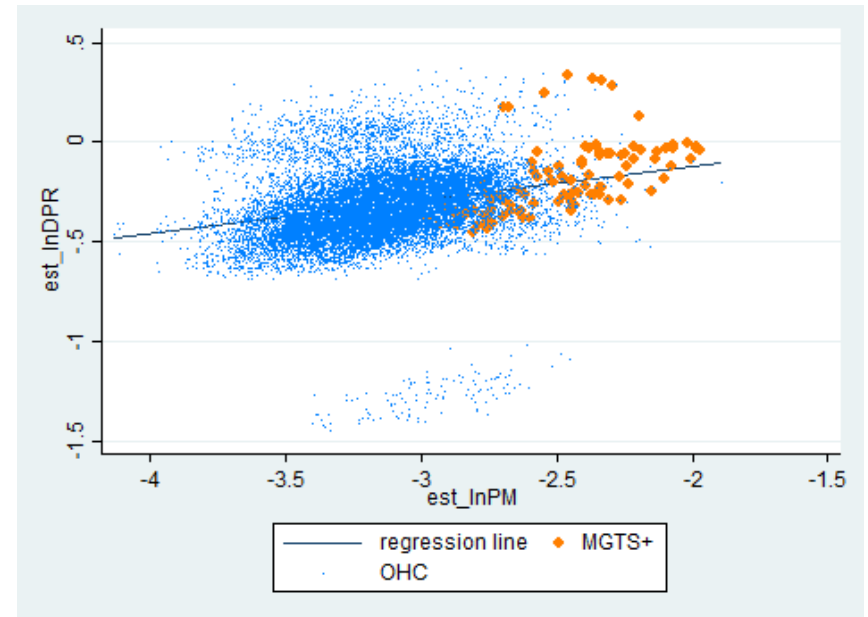
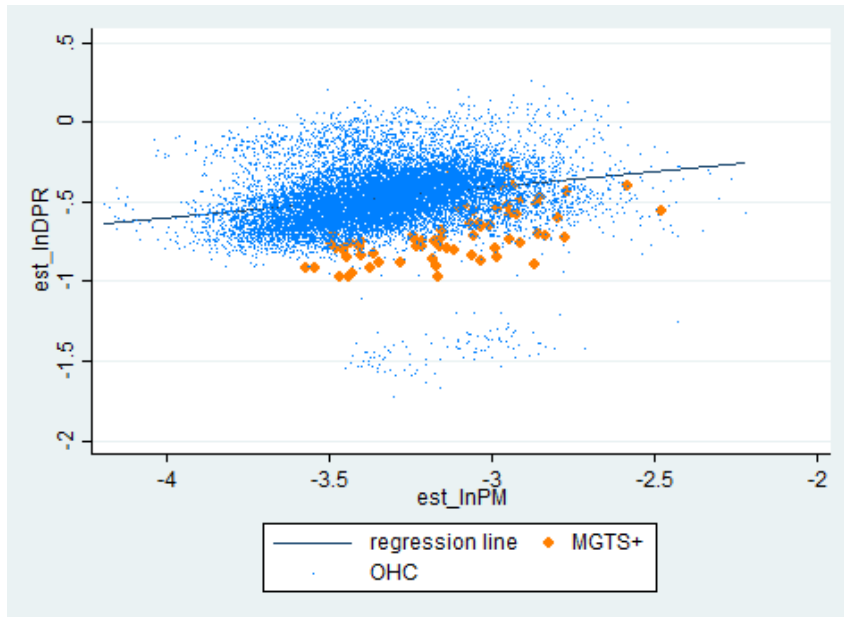

Forrás: CRCB

Forrás: CRCB

A NER hatása: profitmargin (lnPM) és osztalékhányad (lnDPR)

Következtetések

2021. 12. 29.

Következtetések

- A NER hatása kimutatható:
- az MGTS+ cégek árbevétele, profittömege, hozzáadott értéke, árbevétel- és eszköz arányos profitja jobban nőtt a NER alatt, mint az egyszerű magyar cégeké
- Az MGTS+ cégek szignifikánsan nagyobb arányban vesznek fel osztalékot a NER alatt, mint előtte;
- gyakrabban vesznek fel extrém magas (80% feletti) arányú osztalékot.

Következtetések

- Az MGTS+ cégek a NER haszonélvezői
- A tulajdonosok és „tulajdonosok” számolva a NER immanens bizonytalanságával számottevően magasabb osztalékot fizetnek a NER idejében, mint a többi cég. Cégeiket többnyire „fejőstehénként”, „pénznyerő automataként” használják.
- A NER alatt a politikai kapcsolataikból származó járadékot részben osztalékként veszik ki a cégből.
- A NER egy haveri (kleptokrata) rendszer magyarországi megvalósulása

Köszönöm a figyelmet!